

**Y Pwyllgor Cydraddoldeb
a Chyfiawnder Cymdeithasol**

**Equality and Social Justice
Committee**

Julie Morgan AS
Y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol
Llywodraeth Cymru

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddCydraddoldeb@senedd.cymru
senedd.cymru/SeneddCydraddoldeb
0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddEquality@senedd.wales
senedd.wales/SeneddEquality
0300 200 6565

6 Rhagfyr 2021

Annwyl Julie,

Gofal plant a chyflogaeth rhieni - y Cytundeb Cydweithio a chyllideb ddrafft 2022-23

Diolch am eich tystiolaeth i'r Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol ar 29 Dachwedd ar gyfer ein hymchwiliad i ofal plant. Rydym yn gwerthfawrogi na allech ymhelaethu ar Gytundeb Cydweithio Llywodraeth Cymru gyda Phlaid Cymru gan yw trafodaethau manwl ynghylch ymestyn y cynnig gofal plant wedi cael eu cynnal eto.

Rydym wedi cwblhau cymryd tystiolaeth lafar erbyn hyn a'n bwriad yw cyhoeddi ein hadroddiad ym mis Ionawr. Gan ragweld ein casgliadau a'n hargymhellion tebygol, roedd y Pwyllgor o'r farn y gallai fod yn ddefnyddiol tynnu sylw at rai materion allweddol cyn i gyllideb ddrafft 2022-23 gael ei chyhoeddi ar 20 Rhagfyr.

Gofal plant

Gobeithiwn weld gwybodaeth yn y gyllideb ddrafft am yr adnoddau cyfalaf a refeniw angenrheidiol ar gyfer estyn y rhaglen gofal plant i blant dwy oed, gyda'r manylion yn cael eu nodi yn y nodiadau esboniadol cysylltiedig.

Yng ngoleuni'r Cytundeb Cydweithio i sicrhau bod cymunedau mwy difreintiedig yn cael mynediad teg at y ddarpariaeth estynedig, a chyda'r nod o sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 mewn golwg, hoffai'r Pwyllgor weld cynlluniau peilot i gyflawni'r amcanion hyn yn cael eu cyflwyno cyn gynted ag y bo'n ddichonadwy, i helpu i lywio'r broses o gyflwyno'r ddarpariaeth estynedig.

Wrth i ofal plant gael ei ymestyn i blant dwy oed, hoffem weld cynllun sy'n canolbwyntio ar blant er mwyn osgoi sefyllfa lle bydd gofal plant ar gyfer rhai plant yn cael ei dynnu yn ôl wrth iddynt droi'n dair oed, ar y sail bod plant ond yn gymwys i gael addysg blynyddoedd cynnar statudol o'r tymor ar ôl eu pen-blwydd yn dair oed, a'r ffaith bod y Cynnig Gofal Plant cyfredol ond yn cael ei ddarparu i blant sydd â rhieni sy'n gweithio. Disgwylw'n gynlluniau sy'n hyrwyddo trosglwyddiadau di-dor rhwng mathau gwahanol o ddarpariaeth, gyda lles y plentyn yn brif ystyriaeth.

O gofio'r prinder staff presennol yn y sector, bydd yr ymgyrch recriwtio y bydd Gofal Cymdeithasol Cymru yn ei chynnal yn arbennig o bwysig ar gyfer sicrhau bod digon o staff i gyflawni'r ehangiad. Pa

ddulliau arloesol bynnag a ddefnyddir, gobeithio y byddwch yn sicrhau bod yr ymgyrch yn cael ei theilwra i ddenu diddordeb gan gymunedau Du, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig a dynion sydd heb gynrychiolaeth ddigonol yn y gweithlu gofal plant ar hyn o bryd.

Bydd angen cyllideb hyfforddi a datblygu i sicrhau bod y gweithlu gofal plant, o'i ehangu, yn meddu ar y cymwyseddau gofynnol ar gyfer cyflenwi darpariaeth gynhwysol o ansawdd uchel ac er mwyn gwella statws, tâl ac amodau'r sector gofal plant.

Dyddiadau tymhorau ysgol

Gan fod y Cytundeb Cydweithio yn bwriadu "ystyried yr opsiynau ar gyfer rhythm y diwrnod ysgol", a "diwygio dyddiadau tymhorau ysgol mewn ffordd radical er mwyn iddynt gyd-fynd yn well â phatrymau bywyd teuluol a chyflogaeth", hoffem weld sut yr ydych yn bwriadu ehangu'r cydleoeli o ran darparu gofal plant ar safleoedd ysgolion lle bo modd, a'r defnydd o leoliadau y tu allan i oriau ysgol ar gyfer gofal plant.

Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hiliol

Yn eich tystiolaeth i'r Pwyllgor ar 29 Tachwedd, wrth gyfeirio at y Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hiliol, dywedasoch mai gofal plant a fydd un o rannau'r strategaeth y byddwch yn mynd ar eu trywydd. Clywodd y Pwyllgor bryderon gan eraill yn ystod ei ymchwiliad am absenoldeb gofal plant yn y Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hiliol, felly edrychwn ymlaen at glywed sut y bydd gofal plant yn dod yn faes blaenoriaeth yn y Cynllun.

Bydd y Pwyllgor yn ymhelaethu ar yr holl faterion hyn yn ein hadroddiad ar ofal plant a chyflogaeth rhieni. Byddwn yn gwerthfawrogi cael eich ymateb i'r pwyntiau a godwyd yn y llythyr hwn cyn gynted ag y bo modd.

Rwyf wedi anfon copi o'r llythyr hwn at Jeremy Miles am fod dyddiadau tymor ysgol a'r Gymraeg yn dod o fewn ei bortffolio.

Yn gywir,

Jenny Rathbone

Cadeirydd y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol

CC Jeremy Miles AS, Gweinidog y Gymraeg ac Addysg

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.